

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ KLUB PRAMÍNEK

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ KLUB PRAMÍNEK

Metodika vznikla v rámci projektu:

„Společně ve školce“, registrační číslo: CZ.02.3.61/0.0/0.0/15_007/0000178

Realizátor: Diakonie ČCE – středisko Vsetín, Strmá 34, 755 01 Vsetín

Adresa PK: Poschla 988, 755 01 Vsetín

Zpracovala: Mgr. Lenka Hubatková

Motto: „Jedině děti vědí, co hledají.“

(Antoine de Saint Exupéry)

*Vydejme se spolu hledat pramen poznání, respektu, komunikace
a spolupráce.*

Obsah:

1.	CHARAKTERISTIKA	2
1.1.	Programy pro rodiče s dětmi	2
1.2.	Informace o školkách, školách a vzdělávání dětí	2
2.	PODMÍNKY A ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	4
2.1.	Prostory	4
2.2.	Zařízení a pomůcky	4
2.3.	Personální zajištění	4
2.4.	Režim dne	5
3.	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	6
3.1.	Charakteristika metodické koncepce	7
3.1.1.	Integrované bloky	7
3.1.2.	Týdenní témata	8
3.1.3.	Logopedie	10
3.1.4.	Mimořádné akce	10
3.2.	Denní rituály	11
3.3.	Záměry jednotlivých bloků, časové zařazení a očekávané výstupy	13
3.3.1.	Charakteristika a záměr I. bloku	13
3.3.2.	Charakteristika a záměr II. bloku	15
3.3.3.	Charakteristika a záměr III. bloku	18
3.3.4.	Charakteristika a záměr IV. bloku	20
3.4.	Měsíční témata a jejich metodický obsah	22
4.	CELOROČNÍ METODICKÝ MATERIÁL	41
5.	Seznam zkratk	41
6.	Přílohy	42

1. Charakteristika

Předškolní klub navštěvují děti z rodin žijících v sociálně nepříznivých podmínkách a odlišném kulturním prostředí. Je určen **pro děti od tří do pěti let**.

Pomáhá rodinám a dětem s přípravou na vstup do mateřské školy a úspěšné zvládání školní docházky. Tento klub vznikl v rámci projektu **Společně ve školce**.

Hlavní pilíře, prolínající se celoročním působením jsou založeny na **respektování kulturních hodnot a tradic, respektu individuality člověka a vzájemném pochopení a spolupráci**.

Předškolní klub poskytuje dětem pohybové, vzdělávací, hudební a výtvarné programy.

Celoročně pracuje na rozvíjení slovní zásoby, českém jazyce a logopedii. Děti si rozšiřují slovní zásobu, naučí se spoustu písniček a říkadel. Pravidelně sem dochází kvalifikovaná logopedka a pomáhá dětem s vadami a rozvojem řeči. Respektuje se zde plně **jedinečnost každého dítěte** a volí se individuální přístup. Poskytováním zpětné vazby a kladného ocenění snahy či pokroku se všichni pracovníci snaží motivovat především děti, ale i jejich rodiče. Vše je formou činností, pohybů, pokusů a pochopení zákonů přírody a sounáležitostí s ní i okolím. Cílem je, aby se děti, které projdou přípravou v předškolním klubu, lépe zapojovaly do předškolních zařízení a třídních kolektivů.

1.1. Programy pro rodiče s dětmi

Programy jsou otevřené i rodičům a mohou se do nich zapojit. Jeden den v týdnu je připraven společný program pro děti s rodiči. Pomáhá rodičům, jak dětem vytvořit a poskytovat podnětné prostředí pro zdravý rozvoj a přípravu na MŠ.

Pracovník posiluje a podporuje rodičovské kompetence a jejich dovednosti, napomáhá k výchově a k pozitivnímu rodičovství. Podpůrnými individuálními i skupinovými aktivitami s využitím potenciálu rodiny a za spolupráce odborníků, podporuje děti a jejich rodiče tak, abych u nich docházelo ke snižování rizik jejich nepříznivého vývoje.

Základem je bezpečná a efektivní komunikace, předcházení nedorozuměním a konfliktům. Pracovník naslouchá rodiči dítěte, neodchází, nepřerušuje ho a nereaguje neadekvátním způsobem. Dává rodiči najevo, že má zájem řešit jeho dítě, tzn. individuální přístup. V momentě, kdy rodič cítí a vnímá, že pracovník má zájem o jeho dítě, je nakloněn spolupráci. Často pomáhá přizvat na řešení některých situací u dítěte jeho rodiče a požádat ho pomoc s konkrétním problémem. Rodič tak získá důvěru v pracovníka. Ocenění a pochvala rodiče za dobrou spolupráci, aktivní zapojení se do aktivit, dodržování pravidel apod. posiluje pozitivní přístup rodiče ve spolupráci s předškolním klubem. I zážitek rodiče při aktivitách v předškolním klubu, že se o něj někdo stará, že mu není lhostejný, vede k větší angažovanosti v péči o dítě.

1.2. Informace o školkách, školách a vzdělávání dětí

Rodičům, kteří potřebují poradit a pomoci s předškolním vzděláváním či zařazením do mateřské školy svých dětí je poskytován také poradenský servis. Jedná se o radu, pomoc, podporu i doprovod při řešení problémů s předškolním vzděláváním a výchovou dětí (v Pramínku, případně přímo v rodinách). Dále například vzdělávací akce, besedy a setkání se

zajímavými lidmi.

Díky přípravě dětí je pak pro ně snazší přejít do běžných mateřských škol a snáze se adaptují na nové prostředí. Také rodiče dokáží lépe zvládnout všechny povinnosti, které se školní docházkou souvisejí. Aby byl přechod co nejhladší, spolupracuje Školička se 6 mateřskými školami ve Vsetíně. Konkrétně se jedná o návštěvy těchto MŠ (dětí, nebo rodiče s dětmi), během kterých probíhají společné programy (tvoření, vzdělávací programy, divadlo, edukativní hry, apod.). Obsahem této spolupráce je také návštěva akcí pro všechny MŠ ve Vsetíně – Mikuláš, Slavnostní akademie a Běh kolem MŠ Benátky. Návštěva mateřských škol dětí s rodiči je vždy přínosná – navazují se nové kontakty a děti včetně rodičů přestávají mít strach z nového prostředí a poznají i paní učitelky. Inkluzi dopomáhají také stáže pracovníků MŠ ve Školičce a pracovníků Školičky v MŠ.

2. Podmínky a organizace vzdělávání

2.1. Prostory

Prostorové podmínky jsou situovány maximálně pro 12 dětí.

K dispozici jsou dvě místnosti, chodba se šatnou a sociální zařízení.

V kanceláři je zázemí pro pracovníky a potřebné kancelářské vybavení. Nachází se zde i kuchyňský koutek. Současně slouží také jako kabinet a sklad pro metodické pomůcky.

2.2. Zařízení a pomůcky

Herna je vybavena nábytkem pro děti, stolky, židličkami a skřínkami. Jsou zde také magnetické tabule a nástěnky. Ve skřínkách jsou k dispozici edukativní a didaktické pomůcky – hry, stavebnice, hračky, knihy.

Kancelář využíváme také jako kabinet pro pomůcky metodické, sportovní, relaxační (míče, odrazedla, potřeby ke cvičení), logopedické, rozvoj slovní zásoby a odborné publikace.

V chodbě se nachází také relaxační koutek a bazén s kuličkami.

V blízkosti Školičky máme pískoviště a hřiště, kam chodíme s dětmi hrát míčové hry, či jezdit na odrazedlech. Na procházku chodíme do lesa, který se nachází ihned za prostorami školky a pak chodíme kousek odsud na cyklostezku, někdy do města na programy - např. do knihovny či vsetínského zámku. Připravujeme a účastníme se společných programů ve spolupracujících MŠ ve Vsetíně.

2.3. Personální zajištění

- Vedoucí předškolního klubu zodpovídá za organizační zajištění chodu a poskytuje poradenství ve vzdělávání dětí. Zajišťuje metodické vedení pracovníků, je pověřená k uzavírání smluv o čerpání služeb.
- Pracovnice předškolního klubu zajišťuje programy klubu, poskytuje základní poradenství v oblasti vzdělávání dětí.
- Asistentka školního klubu poskytuje pomoc při zajištění programu a chodu klubu.
- Logopedka se zaměřuje na komplexní rozvoj dětí.

2.4. Režim dne

Nenabízí celodenní provoz.

Pro děti zajišťujeme pouze pitný režim bez stravování.

Veškeré služby jsou zdarma.

8:30 - 9:00 - scházení dětí

- volná hra

9:00 - 9:30 - úklid hraček

- rozcvička

- hygiena

9:30 - 10:30 – čaj + svačina

- herně vzdělávací aktivity a tvoření

10:30 - 11:25 - pohybové a poznávací aktivity (venku dle počasí)

11:30 - odchod dětí domů

Každou středu tvoření pro rodiče a děti.

3. Vzdělávací obsah

Z nabídky se vybírá dle věku, momentálního počtu dětí a ročního období.

PRAMÍNEK

Tak jako strom má své kořeny,

řeky mají své prameny.

U řeky Bečvy sedím,

do vody přitom hledím.

Mezi rákosím a kameny

přemýšlím o jejím prameni.

Vsetínský Pramínek poznání,

rozvíjí dětské vnímání.

Pramínek je zvědavý,

málokdy se unaví.

Od pramínku k řece

vede dlouhá cesta přece.

Klikatá je, jindy rovná,

všechny odlišnosti srovná.

Výjimečnosti tvoří svět,

pojd'me je spojit a vzájemně si porozumět.

(Lenka Hubatková)

3.1. Charakteristika metodické koncepce

V naší školce bydlí s námi čtyři živly. Oheň, voda, země, vzduch, obsahuje celý kruh.

3.1.1. Integrované bloky

Živel dokáže stavět i bořit, zkusíme společně dobré věci tvořit.

I. Vzduch

Vzduch ochladí nám zahradu, přifoukne dobrou náladu.

II. Voda

V zimě se schová voda do vločky, ve vzduchu dělá kouzelné otočky. A když v kaluži objeví se led, každý se rád sklouzne hned.

III. Země

V zemi semínko se schová, na jaře vykoukne znova. Zesílí a uzraje, velká síla v zemi je.

IV. Oheň

Oheň a léto nás zahřeje, pohodu nám dopřeje.

3.1.2. Týdenní témata

I. Vzduch – podzim

Vzduch ochladí nám zahradu, přifoukne dobrou náladu.

1. Režim dne
2. Pravidla
3. Podzim v zahradě
4. Podzim v lese
5. Výlov rybníka
6. Draci
7. Roční období
8. Halloween
9. Doprava
10. Martin na bílém koni
11. V divadle, kině
12. Vesmír

II. Voda – zima

V zimě se schová voda do vločky, ve vzduchu dělá kouzelné otočky. A když v kaluži objeví se led, každý se rád sklouzne hned.

1. Zima začíná
2. Mikuláš
3. Dopis Ježíškovi, úklid hraček
4. Vánoce a pohádky
5. Zima, zimní sporty, počasí
6. Zdraví a nemoc

7. Eskymáci – severní a jižní pól
8. Sněhuláci, zimní oblečení
9. Zvířátka v zimě
10. Narozeniny
11. Afrika a zvířátka
12. Masopust

III. Země – jaro

V zemi semínko se schová, na jaře vykoukne znova. Zesílí a uzraje, velká síla v zemi je.

1. Jaro
2. Ptáci přiletěli
3. Kniha
4. Velikonoce
5. Zvířátka ze ZOO
6. Den Země
7. Den Romů
8. Pálení čarodějnic
9. Den matek
10. Povolání
11. Včely
12. Domáci a hospodářská zvířátka

IV. Oheň – léto

Oheň a léto nás zahřeje, pohodu nám dopřeje.

1. Den dětí
2. Na louce

3. Moře

4. Pohádkové měsíce, to je naše tradice

3.1.3. Logopedie

Ve Školičce v rámci logopedie děláme společně s dětmi tyto činnosti:

- trénování individuální práce či práce ve dvojicích před zrcadlem,
- trénink pozornosti a soustředění,
- trénink gymnastiky mluvidel, orofaciální oblasti (cviky s jazykem, rty, dýchání, apod.),
- rytmiizace slov, dodržování délky slabik jednotlivých slov,
- rozvoj slovní zásoby,
- rozvoj sluchového vnímání (hry zaměřené na rozvoj sluchu),
- rozvoj grafomotoriky (úchop tužky, nácvik jednoduchých čar),
- rozvoj zrakového vnímání (rozpoznávání obrázků, barev apod.),
- nácvik artikulace samohlásek a zatím jen obouretných souhlásek (nápodobou).

3.1.4. Mimořádné akce

Akademie MŠ - každé dva roky - květen

Běh kolem Benátek - červen

Slavnostní akademie služeb Diakonie - červen

Mikuláš ve městě - prosinec

Společné akce s Mateřskými školami - 7x během roku (akce pro děti, děti i rodiče)

3.2. Denní rituály

Každý den začínáme společně v kruhu uvítacím rituálem.

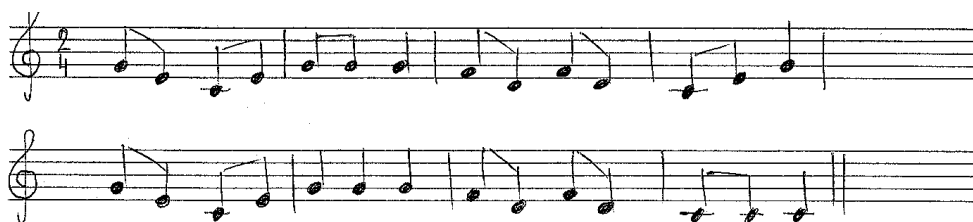
Uvítací rituál: V naší školce bydlí s námi čtyři živly. Oheň, voda, země, vzduch, dobrým kamarádem buď!

Dobrý den, přejem všem.

Závěrečný rituál: V Pramínku jsme v pohodě jako ryby ve vodě. Dneska se už loučíme, příště se zas těšíme.

Ještě něco bych dnes ráda, představím vám svého kamaráda.

Je to Rok.

Maskot či maňásek s převlékacím oblečkem dle ročního období a živlů.

Pohlad' si mě dlaní, splním **Ti tvé přání.**

Jeho pomocníci (pravidla) - mohou být ve formě prstových maňásků.

Mluvníček

Kouzelná slovíčka se učíme, pěkně na sebe mluvíme.

Do očí se koukneme, hezký den si přejeme.

Kamarádíček

Já jsem takový, ty jsi jiný - a to je dobře, příroda zařídila to moudře.

Do očí se koukneme, hezký den si přejeme.

Každý má různé nápady, nevidíme si do hlavy.

Odlíšnosti je třeba znát a respektovat je, ne popírat.

Kdo se umí rozdělit, umí se i přátelit.

Umíme se pěkně střídat, nemusí to nikdo hlídat.

Počkej, až na tebe přijde řada, to je také dobrá rada.

Požádej o dovolení, nic těžkého na tom není.

To, co se nelíbí tobě, nedělej ani ty v žádné podobě.

Konflikt řešíme jazýčkem šikovně, ne rukama a bojovně!

Zdravotníček

Kdo si myje dobře ruce - o zdraví se stará přece.

Jíme vždy zdravě na židličce i v trávě.

O své zdraví pečují, s kamarády se radují.

Pořádníček

Čistota a pořádek to je hezký začátek.

Pomocníček

Pomáháme si vzájemně, něco je těžké jen pro mne.

Když je něco těžké moc, umím si poprosit o pomoc.

Kouzelníček

Každou hru v radost proměním – čím? No přece pokusy a kouzlením!

Ochraniček

Chráníme přírodu i sebe. Pramínek prospěšný je tobě i přírodě.

3.3. Záměry jednotlivých bloků, časové zařazení a očekávané výstupy

3.3.1. Charakteristika a záměr I. bloku

Adaptace dětí ve skupině, seznámení s okolním prostředím, kamarády, pravidly chování a základními návyky. Nastavení společných rituálů a pravidel. Vzájemná spolupráce. Poznávání přírody, zaměření na element vítr.

Časové zařazení: září, říjen, listopad

Týdenní témata:

I. Vítr – podzim

1. Režim dne

(adaptace dětí, bezpečnost, seznámení s prostředím a kolektivem a prostředím, jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti)

2. Pravidla

(pravidla soužití, chování, komunikace, sebeobsluhy, hygieny, identifikace sebe sama a odlišení od ostatních, navazování přátelství, kamarádství)

3. Podzim v zahradě

(druhy ovoce a zeleniny, význam práce)

4. Podzim v lese

(seznámení se zvířaty a ptáky, stromy, houby, barvy kolem nás, plody)

5. Výlov rybníka

(ryby, živočichové okolo rybníka, ochrana přírody, velikosti)

6. Draci

(pokusy vítr, tvary)

7. Roční období

(časové pojmy a vztahy, proměny počasí a přírody, znaky ročních období)

8. Halloween

(zážitky a prožitky dětí, sociogram - kamarádi)

9. Doprava

(bezpečnost na silnici, dopravní prostředky a značky, prostorová orientace, neobvyklé situace)

10. Martin na bílém koni

(zvyky, tradice)

11. V divadle, kině

(svět kultury a umění, pravidla společenského chování)

12. Vesmír

(fáze dne – den a noc, poznatky o naší planetě, hvězdách)

Očekávané výstupy I. blok: Vítř (podzim)

Učit se

- Vnímat změny v přírodě
- Prohlubovat zdravé životní návyky
- Přistupovat aktivně, iniciativně
- Uplatňovat ochranu osobního zdraví
- Zvládat hygienu, stolování, oblékání, úklid svých věcí a hraček a věcí denní potřeby
- Uvědomovat si nebezpečí hrozící při hrách a dopravních situacích

Řešit problémy

- Chápat číselné pojmy do šesti
- Vnímat zvuky v přírodě, různé chutě, vůně
- Chápat časové pojmy a souvislosti
- Přistupovat aktivně k matematickým pojmům - řazení
- Postupovat racionálně, konstruktivně
- Vyhodnocovat prostorové vztahy
- Využívat právo být sám sebou

Komunikovat

- Vyjadřovat své myšlenky, pocity
- Zlepšovat svoji výslovnost
- Naslouchat a porozumět druhým
- Vstřícně komunikovat se spolužáky i dospělými

- Kultivovaně se domlouvat s kamarády
- Užívat schopností komunikace při hraní her
- Užívat technických a informačních prostředků k vlastnímu učení, řešení problémů, komunikaci s okolním světem
- Vyjadřovat se kulturně dle společenských pravidel, zdravit, poděkovat apod.
- Popsat svoji situaci, požádat o pomoc

Sociální a personální

- Vnímat a přijímat hodnoty dané společenskými rolemi
- Chránit životní prostředí, přírodu
- Uplatňovat mravní zásady
- Zaujímat postoje k nesprávnému a neetickému chování
- Spolupracovat ve skupině
- Spolupodílet se na pravidlech vzájemného styku - ohleduplnost, tolerance, spolupráce
- Přispívat svým dílem ke společnému výsledku
- Odmítat společensky nežádoucí chování
- Zvládat jednoduché činnosti s pracovními nástroji
- Bránit se nežádoucímu chování a jeho důsledkům
- Adaptovat se v prostředí mateřské školy a nového kolektivu

Činnostní a občanské

- Vnímat sounáležitost s přírodním a kulturním prostředím
- Uvědomovat si prostředí, ve kterém žijeme
- Respektovat pravidla v mateřské škole, spolužití se spolužáky
- Zaujímat odpovědný vztah ke zvířatům
- Pečovat o přírodní prostředí, ve kterém žijeme
- Vystupovat aktivně v poznávání rozmanitosti přírody
- Projevovat činnost
- Vnímat nebezpečí a bránit se mu
- Chránit hodnoty spojené se zdravím, bezpečím, životem, životním prostředím i hodnoty vytvořené člověkem
- Rozvíjet postupné uvolňování ruky od ramenního kloubu po zápěstí
- Rozvíjet návyky při kreslení
- Držet správně tužku
- Správný tlak na podložku

3.3.2. Charakteristika a záměr II. bloku

Na našem zemském povrchu převažuje voda. Kde se můžeme s vodou setkat, v jakých skupenstvích se vyskytuje a co vše odráží její hladina. Znaky zimy, střídání ročních období,

vlastnosti objektů a předmětů, popis věcí, souvislé vyjadřování, tradice a zvyky, zdraví a nemoc.

Časové zařazení: prosinec, leden, únor

Týdenní témata:

II. Voda – zima

1. Zima začíná

(charakteristické znaky ročního období, změny v přírodě, oblečení)

2. Mikuláš

(tradice, zvyky)

3. Dopis Ježíškovi, úklid hraček

(hračky, zacházení s hračkami a návyky, radost druhému)

4. Vánoce a pohádky

(tradice, zvyky, symboly Vánoc, koledy, pohádky, volný čas s rodinou)

5. Zima, zimní sporty, počasí

(zimní sporty a hry, masky)

6. Zdraví a nemoc

(nemoc a úraz, ochrana zdraví, prevence, nebezpečné situace, poznávání lidského těla, vzájemná pomoc)

7. Eskymáci – severní a jižní pól

(encyklopedie, neznámá místa)

8. Sněhuláci, zimní oblečení

(labyrinty, počítání, rozdíl, druhy oblečení, materiály)

9. Zvířátka v zimě

(kde bydlí, čím se živí, stopy)

10. Narozeniny

(vztahy mezi lidmi, fáze života, členové rodiny, můj den, zdravé potraviny)

11. Afrika a zvířátka

(rozvoj poznání, paměť)

12. Masopust

(tradice, zvyky, hudební nástroje)

Očekávané výstupy II. blok: Voda - zima

Učit se

- Vnímat lidské tělo a jeho části
- Rozvíjet pozitivní vztah k přírodě a okolnímu prostředí
- Zdokonalovat svoji zdatnost sportem a pohybovou činností
- Obohacovat zdravé životní návyky
- Prohlubovat své zdraví péčí o čistotu a zdravými životními návyky
- Přistupovat aktivně k užívání výtvarných a hudebních pomůcek
- Znat předměty denní potřeby, způsob a bezpečnost jejich užívání

Řešit problémy

- Vnímat dorozumívání lidí pomocí gest, slov, vět, písmen i čísel
- Chápat vlastnosti předmětů – velikost, barvu, tvar
- Vyhodnocovat a využívat svoji jedinečnost, právo být sám sebou

Komunikovat

- Vyjadřovat se v celých větách
- Vstřícně komunikovat v mateřské škole i doma
- Kultivovaně se domlouvat v různých společenských rolích – dítě, dospělý, učitelka, rodič
- Užívat svých schopností k poznávání světa kultury a umění
- Užívat technických a informačních prostředků k vlastnímu učení, řešení problémů, komunikaci s okolním světem
- Vyjadřovat se o prostředí, ve kterém žije
- Rozšiřovat svoji slovní zásobu
- Užívat synonyma
- Popsat vztahy mezi členy rodiny
- Popsat lidové zvyky a tradice

Sociální a personální

- Vnímat a přijímat hodnoty
- Spolupodílet se atmosféře okolního prostředí
- Přispívat dodržováním pravidel ke vzájemnému pochopení a toleranci
- Odmítat nežádoucí chování a umět se mu bránit
- Bránit se, odolat společensky nežádoucímu chování
- Adaptovat se v kolektivu

Činnostní a občanské

- Vnímat sounáležitost mezi lidmi, kulturní rozdíly i spojitosti
- Uvědomovat si rozmanitost přírody

- Respektovat pravidla
- Zaujímat odpovědný vztah k práci
- Vystupovat aktivně
- Projevovat činnost při sebeobsluze
- Vnímat různé materiály a jejich vlastnosti, rozdělit je na přírodní a umělé
- Rozvíjet poznatky o jiných částech světa, kulturách
- Chránit hodnoty spojené se zdravím, bezpečím, životem, životním prostředím i hodnoty vytvořené člověkem

3.3.3. Charakteristika a záměr III. bloku

Změny přírody, příroda v proměnách počasí i kontinentů, oslavy, zvyky a tradice, příroda živá i neživá, ochrana přírody, povolání, práce a rodinné vztahy.

Časové zařazení: březen, duben, květen

Týdenní témata:

III. Země – jaro

1. Jaro

(znaky jara, změny v přírodě)

2. Ptáci přiletěli

(příroda se probouzí, ptáci stěhovaví a stálí, barvy)

3. Kniha

(zacházení s knihou, kdo knihy píše a ilustruje, sdělovací prostředky)

4. Velikonoce

(tradice, zvyky, koledy, mláďata)

5. Zvířátka ze ZOO

(popis, dramatizace, počítání)

6. Den Země

(ochrana přírody, odpady, materiály, láska k přírodě, význam přírody pro člověka)

7. Den Romů

8. Pálení čarodějnic

(poznatky o přírodě, tradice, zvyky)

9. Den matek

(vzájemné vztahy v rodině, povinnosti členů rodiny, vzájemná spolupráce, nálady, kooperativní činnosti)

10. Povolání

(význam práce, sebeobsluha, druhy zaměstnání, povolání, materiály, třídění, slovo nadřazené)

11. Včely

(včelí společenství, spolupráce, vlastnosti zvířat a lidí)

12. Domáci a hospodářská zvířátka

(zvířecí rodiny, způsob života, chov, užitek, sluchové rozlišování, mazlíčci)

Očekávané výstupy III. blok: Země - jaro

Učit se

- Vnímat přírodu i lidi kolem sebe
- Rozvíjet vnímání a orientaci v prostoru i rovině
- Zdokonalovat poznávání zvuků, chutí, vůní
- Prohlubovat poznatky o lidském těle a jeho růstu a proměnách
- Přistupovat aktivně, iniciativně k ochraně zdraví
- Uplatňovat prevenci před onemocněním a úrazem
- Poznat sportovní náčiní a nářadí a jejich užívání
- Znat funkce předmětů
- Zvládat elementární časové pojmy a souvislosti (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok)
- Uvědomovat si různé vlastnosti lidí

Řešit problémy

- Vnímat vztahy mezi lidmi blízkými a cizími
- Chápat funkci rodiny, život v rodině
- Vyjmenovat členy rodiny a vztahy mezi nimi
- Přistupovat aktivně, iniciativně k ochraně životního prostředí
- Postupovat racionálně a konstruktivně při řešení konfliktu
- Vyhodnocovat shody a rozdíly v rodině zvířat
- Chovat se pěkně a ohleduplně ke zvířatům i přírodě

Komunikovat

- Užívat k vyjádření myšlenek, názorů, pocitů, mínění, úsudků k naslouchání a porozumění druhým
- Vstřícně komunikovat
- Kultivovaně se domlouvat a přispívat tak ke vzájemnému porozumění
- Užívat schopností k dalšímu učení

- Užívat technických a informačních prostředků k vlastnímu učení, řešení problémů, komunikaci s okolním světem
- Vyjadřovat se k tradicím a lidovým zvykům
- Popsat přírodní jevy a děje

Sociální a personální

- Vnímat a přijímat hodnoty práce, pracovní činnosti
- Chránit se před nebezpečnými látkami ohrožujícími zdraví
- Rozvíjet poznatky o různých povoláních, řemeslech, zaměstnání

Činnostní a občanské

- Vnímat sounáležitost
- Uvědomovat si rozmanitost přírody i světa a jeho řád (Země, vesmír, země, hory, pohoří, světadíly, řeky)
- Respektovat pravidla
- Zaujímat odpovědný vztah k práci
- Vystupovat aktivně
- Projevovat činnost
- Vnímat svět vědy a techniky
- Chránit hodnoty spojené se zdravím, bezpečím, životem, životním prostředím i hodnoty vytvořené člověkem

3.3.4. Charakteristika a záměr IV. bloku

Význam ohně pro pokrok a lidstvo, rozvoj myšlenkových činností a pozornosti, cestování, pohádky. Rozvoj fantazie. Opakování a shrnutí znalostí a dovedností, hodnot a postojů z celého uplynulého období roku.

Časové zařazení: červen, červenec, srpen

Týdenní témata:

IV. Oheň – léto

1. Den dětí

(kamarádi, soutěže, vzájemné chování)

2. Na louce

(chování ke zvířatům, ekologie, hmyz)

3. Moře

(představy, fantazie, cestování, vesnice – město)

4. Pohádkové měsíce, to je naše tradice

(pozornost, reprodukce, hlavní postavy, charakter postav, posloupnost, slovní zásoba)

Očekávané výstupy IV. blok: Oheň - léto

Učit se

- Rozvíjet pohybové činnosti a sport
- Prohlubovat poznatky o zdravé výživě
- Přistupovat aktivně, iniciativně
- Uplatňovat návyky sebeobsluhy a samostatnosti
- Znat nebezpečí při hrách a chránit si své zdraví
- Zvládat dopravní situace
- Uvědomovat si nebezpečné situace a umět reagovat
- Znat základní geometrické tvary

Řešit problémy

- Vnímat dorozumívání mezi lidmi
- Chápat matematické pojmy

Komunikovat

- Užívat k vyjádření myšlenek, názorů, pocitů, mínění, úsudků k naslouchání a porozumění druhým
- Vstřícně komunikovat
- Kultivovaně se domlouvat
- Užívat schopností k dalšímu učení
- Užívat technických a informačních prostředků k vlastnímu učení, řešení problémů, komunikaci s okolním světem
- Sdělovat své poznatky a zkušenosti z filmu, knihy, divadla

Sociální a personální

- Adaptovat se v různých kolektivech stejně starých dětí

Činnostní a občanské

- Vnímat sounáležitost
- Respektovat pravidla
- Chránit hodnoty spojené se zdravím, bezpečím, životem, životním prostředím i hodnoty vytvořené člověkem

3.4. Měsíční témata a jejich metodický obsah

I. VZDUCH

Vzduch ochladí nám zahradu, přifoukne dobrou náladu.

Podzim

Pokusy:

- Pomocí fěnu a střídání rychlostí – odfukování věcí
- Foukání do větrníků fěnem
- Rychle míchat obarvenou vodu v průhledné sklenici – tornádo
- Foukání do bublifuku – vytvoření představy o tom, jak se bublina nafukuje, letí a praskne

Činnosti:

- Vzduch – foukání do dlaní, do papírových kuliček, pírků, vody; výroba větrníku; chytání vzduchu do igelitových tašek; brainstorming, co vzduch vytváří (fén, klimatizace, ventilátor, vějíř)
- Zvládnutí sebeobsluhy – rychlý přesun do úkrytu před nepřízní počasí
- Smyslová hra „Vánek, vítr, vichřice“ za použití píšťalky, kdy tiché pískání znamená vánek, pomalou chůzi, střední pískání – vítr, chůzi, hlasité pískání – vichřice, běh
- VV: Pro vzduch můžeme použít vodové barvy i tuš, kterou nanese brčkem, či štětcem na podklad a brčkem rozfoukáváme
- Básně: Bublina - Návrhy témat a činností

Září

Režim dne

- Můj den – ráno, poledne, večer, činnosti, samostatnost
- Komunitní kruh – hra „Na výměnu“ (vymění si místo ten, kdo má dnes veselou náladu,...)
- Lokomoční pohybové činnosti a jiné pohybové činnosti
- Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, náčiním, materiálem, které děti obklopují
- Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí
- Příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- Činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- Smyslové a psychomotorické hry
- Příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů při hrách, apod.
- Básně a písničky: Dobré ráno, dobrý den; Kolo, kolo mlýnský

- Aktivitty přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- Sociální hry napomáhající k rozvoji kamarádských vztahů: „Poznej kamaráda podle hlasu“ (podle slovního popisu)
- DH: Kdo se schoval - cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- DH: Kdo jsem já, a kdo jsou mí kamarádi? Pojďme se navzájem dobře prohlédnout.

Pravidla

- Kouzelná slova, věci do Školičky, co si doma nachystám
- Chování ke spolužákům, hygiena, čistota, sebeobsluha, tkaničky na botě z papíru, barvy, popř. značky, kam si co ukládat, kam chodit, nechodit
- Co se ti na mně líbí x nelíbí?
- Vytvoření si společné pavučiny třídy x řetězu přátelství
- Činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- Hry a činnosti, které děti vedou k ohleduplnosti k druhému, ochotě rozdělit se, půjčit hračku
- Spoluvytváření pravidel soužití ve třídě
- Běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory chování
- Aktivitty vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí Školičky, četba příběhů, pohádek (vnímání dobra a zla, pravdy a lži, lásky, smutku), vlastnosti hrdinů
- Básně, písně, říkadla: Tluče bubeníček
- Hádanky
- Neverbální komunikace: Školka z kostek
- Didaktická hra: Pipi řekla... – rozlišování správného a nesprávného chování
- TV pořad – Michalovy nálady
- Vyjádření nálady: Ptám se tě, jak se daří
- Odhad a nápodoba emocí

Podzim v zahradě

- Slovní zásoba a tvoření vět, vytleskávání, počet slabik, na jaké písmeno začíná
- Třídění ovoce a zeleniny, ochutnávání – zavázané oči, čeho je více, co se ztratilo, co patří k podzimu a co ne
- Základní seznámení s druhy ovoce a zeleniny – učení se jejich názvů, jejich záměrné pozorování (sledování barev, tvarů, velikostí)
- Seznamování s pojmy: co je kyselé, sladké, slané, hořké aj.
- Poslech pohádky: Jak jablíčko uteklo ze sadu do lesa - porozumění textu, samostatný slovní projev, dokončí pohádku
- Vycházka: Sběr přírodnin
- Básně, říkadla, písně: Foukej, foukej větříčku; Koulelo se, koulelo - kutálení míče nebo jablka; Kutálí se ze dvora, Měla babka čtyři jabka

- Výrobek: jablíčko s červem

Podzim v lese

- Hádanky
- Báseň: Bedla – ukazovačka
- Píseň: Pod dubem, za dubem, Já do lesa nepojedu
- Listy - barvy, počítání, porovnávání
- DH: Na kukačku
- DH: Na listí
- Hry a činnosti zaměřené k rozlišování zvuků, gest
- Seznámení se zvířaty a ptáky ve volné přírodě, rozdíly mezi nimi, stavba, co dělají na podzim, postupně se učit vnímat i rozdíly mezi zvířaty a člověkem
- DH: Seznámení s biotopy - pojmenování prostředí, vystihnoutí hlavních rozdílů a přemýšlení, jaká zvířata mohou v daném biotopu žít
- DH: Přiřazování zvířat do jejich prostředí
- Dramatizace pomocí hudebních nástrojů
- Poslech pohádky: O rozpustilých houbách
- Proměna dětí v houby
- Hra na prostorové vnímání
- Sběr barevných listů spadlých ze stromů
- Hmatové zkoumání žilnatiny
- Přiřazování listů k plodům
- Hmatové zkoumání přírodnin
- Didaktická hra: Sejdeme se u...
- Výrobek: plod dubu, ježci, hlemýžď

Výlov rybníka

- Hádanky, tvoření vět, opakuj a dbej na výslovnost.
- Písničky: Rybička maličká, Prší, Ouha, čapa bolí noha, Žabička zelená, Dešťové kapičky, Holka modrooká
- Báseň: Skáče žába na blátě
- PL: Malé a velké ryby – dvojice, geometrické tvary
- Opakuj a dbej na výslovnost: rak, ryba, prut....
- PH: Na rybičky (pravidla zde: <https://www.hranostaj.cz/hra1006>)
- PH: Z vody a do vody (pravidla zde: <http://www.predskolaci.cz/z-vody-do-vody/7638>)
- DH „Co do přírody nepatří“ - ochrana a péče o zvířata, vycházky do přírody – poznávání flóry a fauny, život v okolí vodních zdrojů
- DH: Čáp ztratil čepičku
- Kdo už byl někdy s rodiči na výlovu rybníka?
- Představ si, že jsi rybka. Jakou by si chtěl být?
- Umí voda vydávat zvuk?

Říjen

Draci

- Báseň: Drak
- Píseň: Listopad
- Rozcvičení ruky: Šli dva ježci na procházku
- PH: Na zajička (pravidla zde: <https://skolka-pripravy.webnode.cz/galerie-napadu/pohybove-hry-pro-deti-v-ms/>)
- DH: Co se ztratilo?
- Najdi rozdíly, jemná motorika, skládání z přírodnin, konkrétní operace s materiálem – třídění, uspořádání, porovnávání, smyslové hry
- TV: soutěže družstev
- Výrobek: drak, větrník

Roční období

- Píseň: Listopad
- Činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem
- PL: znaky ročních období – rozdělování, přiřazování, řazení za sebou, hned před, hned za, počasí, oblečení
- Na kobereček rozložíme fotografie ročních dob (podzim, zima, jaro) a voskovky. „Barvičky se pomíchaly, pomůžeme jim se vrátit do toho období, kam patří.“
- Nahrávka deště. Děti se položí na koberec a zaposlouchají se do zvuku přírody.
- Nejdříve ukazujeme třídě barvy, pojmenováváme si je; seznamujeme děti, že se jedná o barvy duhy a jmenujeme je přesně tak, jak jdou v duze za sebou - počítáme do 6
- Následně můžeme náhodně ukázat na barvu a zeptat se dítěte na její název + si zahrát hry Barevné domečky
- Báseň: Podzim
- Pohybová hra: Podzim ťuká na vrata
- Výrobek: jeřabiny z mačkaného papíru – jemná motorika

Halloween

- Píseň: Kočka leze dírou, Koulelo se, koulelo - míč
- Rozcvičení ruky: Ťuká, ťuká deštík
- Slovní zásoba a tvoření vět, co patří k tématu, poznej stejné dvojice, více, méně
- DH: Co se ztratilo
- Vytleskávání slov
- PH na čaroděje - honěná
- Rozcvičování ramenního kloubu, hod na dálku, hod na cíl
- Činnosti zaměřené k seznamování s elementárními číselnými a materiálními pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, geometrické tvary, množství) a jejich aplikaci
- Pohybová hra: Pavoučí síť
- Ukázka fotografií s různými typy pavoučích sítí

- Hádanky
- Vyprávění zážitků a prožitků
- Vysvětlování – s pavoučími sítěmi přicházíme do styku na různých místech
- Sociogram: Pavučina – Děti si mezi sebou posílají klubičko vlny
- Výrobek: halloweenská dýně z nafukovacího balonku

Doprava

- DH: Je to pravda? Co se stalo na obrázku
- Povídání o značkách - zákazové, příkazové, informativní, výstražné
- Pexeso, ukazuj, hledej, co znamená
- PH: semafor - reakce na pokyn; jezdíme s volanty, druhy dopravních prostředků, bezpečnost na silnici - být viděn, přecházení vozovky
- Básně, písně, říkadla: Z Opavy, rychlík jede do Prahy, Mašinka, Auta, Jede, jede mašinka
- Ukazovačka: Pět výletníků
- Výrobek: značky vystříhnout, vybarvit, nalepit, přidat silnice, domy - ve městě a na vesnici, dopravní prostředky
- PH: Auta do garáže po 2, 3 (obdobu škatule, hýbejte se) - nejlépe do obruče na zemi, popř. kužel
- Hry a aktivity na téma dopravy, chování v dopravních situacích
- Dopravní prostředky (rozdělení: vozidla, letadla, plavidla, zdvihačky, apod.)
- Aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky)
- Jak se ochránit (bezpečnostní pásy, autosedačky, apod.)
- Diskuse o autech – značky a typy aut, poznávání aut na fotografiích
- Hra na rozvoj myšlení: Bouračky
- Vysvětlení pojmu: Vrakoviště
- Pracovní list: Co jezdí, létá a pluje
- Popis balonu, pokus
- Hra na řešení neobvyklé situace
- Pustíme dětem nahrávku se zvuky dopravních prostředků a hádáme
- Do sáčku ukryjeme malé autíčko, děti ho postupně osahávají a na konci vysloví jeho název
- Zahrajeme si pohybovou hru na auta, učíme se základním pravidlům chování na silnicích a pokoušíme se vymyslet výhody i nevýhody aut

Listopad

Martin na bílém koni

- Básně: Na svatého Martina, pranostiky
- Píseň: Už Martin na bílém koni
- Příběh o Martinovi
- PL: malý – větší - největší
- DH: Kimova hra

- Výrobek: Koník s provlékáním vlny
- TV: Závody koníků

V divadle, kině

- Aktivita přibližující dítěti svět kultury a umění, rozmanitost kultur, výtvarné, hudební, dramatické činnosti, zábavy, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí
- Pravidla společenského chování – oblečení, jídlo, hlučnost, ohleduplnost
- Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry
- Společné diskuse, vyprávění zážitků, podle obrázků, samostatný slovní projev na určité téma
- Poslech čtených či vyprávěných příběhů, divadelní představení
- Přednes, recitace, zpěv

Vesmír

- Hádanky, rozhovor
- Rozcvičení ruky: Raketa, počítání
- PH: plavba vesmírem
- Výrobky: raketa, skafandr helma
- Zklidnění dětí: Probouzení hvězdiček
- Dívali jste se někdy večer na nebe? Co jste na něm viděli?
- VV: Nebe plné hvězd
- Báseň: Meteory – Ivan Blatný
- Pohádka o Rákosníčkovi
- PH: Den a noc (desková hra)
- Demonstrace s globusem
- Sledování epizod: Rákosníček a hvězdy, pohádky o nebeských dobrodružstvích Rákosníčka s Velkým vozem, Drakem, Střelcem, Vodnářem, Váhami i Polárkou, kdy se děti seznamují s jednotlivými hvězdami i souhvězdími

II. VODA

V zimě se schová voda do vločky, ve vzduchu dělá kouzelné otočky. A když v kaluži objeví se led, každý se rád sklouzne hned.

Zima

Na našem zemském povrchu převažuje voda.

Kde se s ní můžeme s vodou setkat, v jakých skupenství se vyskytuje a co vše odráží její hladina.

Pokusy:

- Do plné sklenice s vodou přidávat pomalu mince, sledovat, kdy voda přeteče
- Namáčení různých materiálů
- Drcený led do umělé lahve, zatřást, lahev se smrskne
- Plná lahev vody, vložit do mrazáku – síla vody
- Posolit kostku ledu
- Mořské vlny – do lahve 6 lžic oleje, ocet, inkoust, třpytky hvězdičky, pohybovat – jemné vlnky
- Vypařování – mokrá papír umístěný u radiátoru
- Vhazování předmětů různých tvarů do vody – tvoření kol
- Kostky ledu v míse se studenou vodou – ledovce, kry
- Měření deště
- Teplé a studené proudy – zkouška teploty – rukou, teploměrem
- Každá skupina dostane průhlednou nádobu s vodou a přikládáním barevných papírů z vrchu, ze strany i na dno nádoby pozoruje vznik odrazů
- Svou barevnost nemusí získávat jen odrazem z okolí, ale i prostřednictvím jejího obarvení.
- Co se tvoří na zemi po dešti? Co jsou kaluže?
- Jakou barvu má voda ve skutečnosti?
- Co vše může odrážet hladina vody?
- Každý oblak obsahuje milióny dešťových kapek

Činnosti:

- Dechová cvičení - výdrž s dechem, bublání do vody
- Myška a povodeň – Krteček (Z. Miller)
- VODA – poslech zvuků vody (kapání, žbluňknutí, přelévání); barvení vody (z červené, modré a žluté vytváříme barvy podvojně – oranžová, fialová, zelená); filtrace vody pomocí filtrační sady
- Pohybová hra: „Pára – voda – led“, kdy se děti stanou molekulami vody a reagují na slova takto: voda = chůze v prostoru, led = přechod do stoje v klidu, pára = běh či skoky na místě
- PH „Na vodníka“ – vodníci mají barevné stužky za pasem, děti si je navzájem loupí
- TV – „Na schovávanou“ – děti se schovávají za mrak, ostatní hádají podle oblečení
- VV: Zapouštění barev do klovatiny, do které poté zapouštíme vodové barvy v odstínech vody – modrá, zelená

Prosinec

Zima začíná

- Vyvození základních znaků zimy
- Oblečení

- Píseň: Bude zima, bude mráz
- Kam se schovávají zvířata?
- Sněhové vločky
- Provádíme pokusy se sněhem
- Čtvero ročních období – Antonio Vivaldi, tanec

Mikuláš

- Báseň: Čerte chlupatý
- Píseň: Mik, Miku, Mikuláš
- Rozcvičení ruky: Dešťové kapičky
- Povídání dle obrázku, popis čerta, anděla, Mikuláše
- PL: hledání rozdílů, stíny - spojování
- PH: Čertovská (pravidla zde: <https://www.hranostaj.cz/hra1003>)
- Dramatické činnosti
- Motivační příběh: Jak na svět přišli andělíčci
- Nasloucháme andělskému
- Vzhled andělíčka – vyvození znaků
- Popis čerta – vzhledu i jeho vlastností
- DH: Jak si povídají čerti v pekle
- Dětem položíme na stoleček pohádkové knížky s různorodým ztvárněním čertíků
- TV: Pohybově ztvárníme píseň „Hlava, ramena, kolena, palce“, jen s malou obměnou. Na známou melodii písně ukazujeme na jednotlivé části těla: Rohy, kožichy, kopyta, ocas, kopyta, ocas, kopyta, ocas. Rohy, kožichy, kopyta, ocas, jazyk, brada, uši, nos
- PL: Čertí rohy a řetězy, cesta do pytle
- Výrobek: čert, Mikuláš, omalovánka

Dopis Ježíškovi, úklid hraček

- Záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenování jejich vlastností charakteristických znaků – velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky
- Co je kulaté, hranaté, dlouhé, krátké, tlusté, tenké, malé, velké
- Souvislé vyjádření
- Popis: Můj plyšák – hovoření dětí o plyšových hračkách, které mají doma nebo ve školce, se kterými spí, ke kterým se tulí, když jim je smutno, když se něčeho bojí
- Sluchová hra: Na jakou hlásku
- Úklid: Kde hračka bydlí
- Hádanky
- Proč slavíme Vánoce a co k nim patří (betlém, vánoční stromek a dárky, koledy, kapr, krájení jablíčka atd.)
- Pohádkou od Josefa Lady si lze přiblížit, jak kdysi probíhaly Vánoce, co děti dostávaly pod stromeček a jak je tomu dnes u nich
- Co si nejvíce letos přejete dostat od Ježíška

- Dopis pro Ježíška
- Výrobek: dopis Ježíškovi

Vánoce a pohádky

- Tradice, zvyky
- Objasnění některých vánočních symbolů
- Hádanky
- Podpora řečového projevu - jaké znáte pohádky, jakou máte nejraději, jaké postavy v nich vystupují, tvoření vět, slovní zásoba, posloupnost textu, reprodukce textu, spojení s obrázkem, dramatizace - možné využít při vánoční besídce, skládání rozstříhaného obrázku
- PH na lišky: jako čertovská honička
- Pohádka Budulínek
- Básně: Vločka, Vánoční jedlička
- Píseň: Budulínek
- Tvoření vět, zpěv koled, tradice
- PL: dokresli druhou polovinu, balení dárku – jemná motorika, spojování podle teček, počítání baněk, zdobení stromčku
- Dárky zvířátkům a ptáčkům – nemyslíme jen na sebe
- Zacházení s hračkami, myslíme na blízké, pocity lidí – radost, smutek...
- Výrobek: Vánoční recept na štěstí
- PH: Vánoční stromečky - venku

Leden

Zima, zimní sporty, počasí

- Rozhovor, zima, počasí, zimní sporty
- Zopakování základních znaků zimy
- Poskládání rozstříhaného obrázku
- Píseň: Honili se dva mrazíci, Rampouch, Bude zima, bude mráz
- Báseň: Leden, Chumelenice
- Jemná motorika: mačkání papíru – koule
- TV: koulování, překážková dráha v přírodě
- Výrobek: lyžař, brusle

Zdraví a nemoc

- Rozhovor nad obrázkem, jaké nemoci znáš, správné oblékání, byl jsi již v nemocnici, jak se chováme u lékaře, jak nemoci předcházíme, ošetřování
- Námětová hra: Na lékaře
- Co do ordinace patří a co ne, na co se to používá - třídění, pojmy, rozšiřování slovní zásoby, jak nemoci předcházíme, prevence, ošetřování, vytleskávej slova
- Pohybové ztvárnění: Dneska půjdeme sáňkovat

- DH: Na který předmět myslím? Děti dávají otázky, já odpovídám ano x ne
- PL: střídání vzorů: ponožky
- Lehké aktivity venku na zahřátí, zdravotně zaměřené činnosti – protahovací a uvolňovací, dechová a relaxační cvičení
- Poznávání částí těla, PH Kuba řekl (pravidla zde: <https://skolka-pripravy.webnode.cz/galerie-napadu/pohybove-hry-pro-deti-v-ms/>), Moje tělo, Palec začíná, Hlava, ramena, kolena, palce
- Ať jsi holka nebo kluk, udělej si se mnou kruh. Naučím tě chodit, stát, pojd' si s námi, pojd' si hrát. Když je dobrá nálada, najdi si kamaráda, zatleskej a zadupeer, kamarádům ruku dej.
- Pojmenováváme jednotlivé části těla, seznamujeme je s kostrou člověka, orgány – jejich umístěním i funkcí.
- K čemu všemu potřebujeme ruce, co s nimi dovedeme? Kromě úchopu, hmatu se rukama i dorozumíváme. Všechny moje prsty schovaly se v hrsti. To jsou prsty, to jsou dlaně, mýdlo s vodou patří na ně. Meleme, meleme kávu. Koulela se brambora aj.
- Jak se jednotlivé prsty jmenují? Kolik jich máme? Pojd'me si vytvořit naše ruce a můžeme mezi sebou porovnávat nejen jejich velikost, ale i vlastní barevnost díky zajímavým útržkům.
- Úraz, prevence
- Poučení o možných nebezpečných situacích, řešení problémových situací „Co by se stalo, kdyby...“, chování
- Výrobek: Hrneček na čaj

Eskymáci – severní a jižní pól

- Rozhovor, rozdíl mezi severním a jižním pólem
- Prohlížení encyklopedií, zhlédnutí pohádek, glóbus
- Tučňáci
- Píseň: Grónská zem, Rampouch
- PH: chytání rybiček
- Dechové cvičení: bambulku foukáním dostat do kornoutů nebo plastového kelímku – iglú
- Geometrické tvary
- PH: Rybičky a rybáři

Sněhuláci, zimní oblečení

- Najdi rozdíly, labyrinty, zimní oblečení, počítání knoflíků, střídání barev
- Báseň: Sněhuláček
- Pobyt venku: stavění sněhuláka
- Píseň: Bude zima, Mrazíci
- Rozcvičení ruky: padá sníh, chytáme ho, třeme si ruce, zahříváme dechem...
- Výrobek: Sněhuláci

Únor

Zvířátka v zimě

- Rozhovor – jak se jmenují, kde bydlí, čím se živí, zimní spánek
- PH: Bude zima, bude mráz
- Báseň: Zima a ptáčci
- DH: Kukačko, zakukej
- Rozcvičení ruky: Ptáci zobou zrníčka
- Vyhledávání hnízd, krmení ptáčků, pozorování ptačích stop ve sněhu – rozlišování ptačích stop od jiných
- DH: Vzkazy čtené ze stop – pomocí tiskátka ptačí stopy
- DH: Hmatový chodník - zkoumání povrchu nohama
- Výrobek: Havrani

Narozeniny

- Jak pesek s kočičkou pekli dort – četba, video, reprodukce textu, paměť - co dali do dortu, co tam nepatří, co je zdravé a nezdravé – chutě: zkoušení se zavázanýma očima, slovo nadřazené: jmenuj věci z kuchyně, rozšiřování slovní zásoby
- Píseň: Kuchyňská kapela + instrumentář, Někdo má narozeniny, Happy birthday
- Rozcvičení ruky: sypeme, mícháme, vaříme....
- Oslavy - uvědomování vztahů mezi lidmi (příbuzní, kamarádství, přátelství, vztahy dívka – chlapec, rodiče – děti, úcta ke starší)
- Malý – větší, mladý – starý
- Názvy členů blízké i širší rodiny, jména
- Můj den – dopoledne, odpoledne, činnosti
- Výrobek: muffiny, zmrzlina, dort

Afrika a zvířátka

- Jak to v Africe asi vypadá? Jací jsou lidé, zvířata, rostliny?
- Píseň: Čáry, máry, ententýky
- Báseň: Levá, pravá
- Encyklopedie, hádanky, básničky, pohádky, kde jsou zvířátka
- Rozcvičení ruky: Letí, letí letadlo
- DH: Co si vezmu s sebou do Afriky - paměť
- Výrobek: navlékání náramků a korálek z ustřiženého brčka, africké hudební nástroje – Kinder vajíčko
- TV: cvičíme jako zvířátka hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti – mechanické, logické
- Ukázka: Lví král

Masopust

- Povídání o masopustu, tradice

- Karnevalové kostýmy – jmenování co nejvíce masek, za které se lidé mohou převléknout na karneval (masky povolání, zvířecí/pohádkové masky)
- Na karneval se převlékají jen lidé, ale v pohádkách, kde se objevují nadpřirozené bytosti, kouzla, zvířata mluví lidskou řečí, se do karnevalových kostýmů může převléknout kdokoliv. Třeba i pesek s kočičkou z pohádky, kdy dětem hráli divadlo.
- S masopustem přichází čas rozloučit se se zimou a přivítat jaro, které se blíží.
- Většinu masek si lidé zhotovují sami, záleží na jejich zručnosti a fantazii.
- Pohádka O Koblížkovi - posloupnost děje, pozornost, soustředění, postavy, dramatizace, paměť, reprodukovat doma rodičům
- PL: Masopust
- Geometrické tvary, umístění v prostoru, logická řada
- PH: Na židličky - hudba, opakuj po mně, tanec s balonkem mezi čelem, tanec s koštětem, volný tanec a improvizace, chování k sobě navzájem, převlečení do kostýmů, druhy kostýmů, masopust
- Rozcvičení ruky: Hrajeme na nástroje jako muzikanti
- Výrobek: Šásek, šaškovská koruna na hlavu, masky
- Co hraje za hudební nástroj? Rozlišování zvuků
- Hudební nástroje - sl. zásoba, slovo nadřazené, hrajeme na nástroje jako muzika

III. ZEMĚ

V zemi semínko se schová, na jaře vykoukne znova. Zesílí a uzraje, velká síla v zemi je.

Jaro

Pokusy:

Prozkoumávání písku, země a kamenů zrakem, hmatem, čichem; kreslení do písku

Činnosti:

- U země využíváme neživých přírodnin. Celou plochu kruhového výseku potřeme silnější vrstvou lepidla a následně na ní sypeme zem a písek. Po činnosti i při zaschnutí je dobré přebytečnou zeminu oklepat do koše
- Didaktické hry na žížaly, semínka
- Hra s kamínky

Březen

Jaro

- Povídání o jaru, rozhovor, počasí, oblečení, probouzení přírody, barvy, porovnání se zimou, změny v přírodě, dny se prodlužují, probouzí se první květiny
- PH: Zajíček v své jamce (pravidla zde: <https://www.lexikonher.cz/hry-pro-deti/zajicek-ve-sve-jamce>)
- Básně, písně, říkadla: Sluníčko se probudilo, Zlatá brána otevřená, Jaro dělá pokusy

- PH: Vyháníme zimu - obměna hry „Rybičky, rybáři jedou“.
- DH: Semínko, probud' se.
- Výrobek: Květiny - skutečné, nebo třeba trochu vymyšlené
- Co vše potřebuje rostlinka ke svému růstu? Jak měří svůj čas a jaké má fáze růstu? Jak se mění časem její barvy?
- DH: Podívej se na svět.
- Poslech pohádky – Všude bylo jaro, reprodukce, smysl pohádky
- Písň: Jaro dělá pokusy, Jaro letí
- Hádanky na květiny, vytleskávání názvů květin
- PH: Uvíváme věneček, ze všech našich kytíček
- Geometrické tvary, barvy
- Vynášení Morany
- Smyslové hry - nejrozličnější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání čichové - např. „Přivoň si“, sluchové a zrakové paměti, koncentrace pozornosti
- Písň: Šel zahradník do zahrady, Na tom pražském mostě

Ptáci přiletěli

- Ptáci stěhovaví a stálí
- Způsob života
- Obrazová ukázka zbarvených vajec ptáků
- Diskuse o barvách vajec: Může se něco vylíhnout z obarvených uvařených vajíček? Snáší ptáci i jiná zvířata barevná vajíčka?
- Ukázka a popis ptačího pírka
- Ukázka barevných per od různých ptáků
- K čemu slouží pera ptákům (teplo, let) a k čemu slouží člověku? (ke psaní, plnění polštářů a perin, indiánské čelenky)
- Výrobek: otisk ptačího pera, čáp, indiánská čelenka
- DH: Čáp ztratil čepičku
- DH: Kukačko, zakukej
- Písň: Ouha, čápa bolí noha, Vzal vrabeček na taneček sýkorku; Čížečku, čížečku, ptáčku maličký

Kniha

- Zacházení s knihou
- Výstavka z přinesených knih
- Návštěva knihovny
- Kdo knihy píše - spisovatel, kreslí - ilustrátor
- Nakreslíme ilustraci, leporelo, dramatizace z nakreslených loutek
- Výroba vlastního časopisu - vystřihování a nalepování z vystřižených letáků apod.
- Prohlížení a „čtení“ knížek
- Činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)

- Oblíbení knihy, pohádky a příběhy

Duben

Velikonoce

- Tradice, zvyky
- Co patří k Velikonocím, vytleskávání, skládání rozstříhaných pohlednic, zavazování pentlí
- Praktické využívání ukázek z okolí dítěte
- DH: Kam jsem schovala vajíčka?
- Koledy - pro holky, pro kluky
- Rozcvičení ruky: Volám tě, sluníčko
- PH: Zajíček v své jamce
- Výrobek: zajíček z bambule - vlna, kelímek - zajíc
- Mlád'ata
- Píseň: Pásla ovečky, Travička zelená

Zvířátka ze ZOO

- Práce s encyklopediemi
- Myšlenkové operace: antonyma, velikost, pořadí, počítání
- Písně: Jedem do Afriky, Deset malých černoušků, Čáry, máry, ententýky, pojedeme do Afriky, To je on malý slon – předvádění chobotu a dupání
- Barva, popis zvířete, Mimikry, ochranná zbarvení zvířat před nebezpečím. Jaká nebezpečí na zvířata číhají, čeho se bojí? Jaká známe zvířata a jaké barvy signalizují nebezpečí? Způsob života
- DH: Na jaké zvíře myslím - popis, dramatizace
- Výrobek: prstová zvířátka, copánek do vlasů, papoušek, lev
- DH: Pexeso
- Pozornost, soustředění – Madagaskar II - Útěk do Afriky
- TV: Cvičíme jako opice, had, slon, Had leze z díry

Den Země

- Jsem ochráncem přírody – ekologie, chování v přírodě, co do přírody nepatří, třídění odpadu
- DH „Na pořádníčka“
- Praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání)
- V rámci tématu o ochraně životního prostředí se seznamujeme s materiály (sklo, plast, papír), zkoumáme jejich vlastnosti (pevnost, tvrdost, tvárnost, křehkost).
- Pokud se předmět rozbije nebo jej už nepotřebujeme, kam ho vyhodíme? Objasníme si barvy kontejnerů a přiřazujeme k nim věci.

- Naše ruka (dlaň i předloktí) spolu s obrázkem stromu. Děti zkoumají, zda jsou si podobné tvarem, zda se ruka podobá stromu.
- Víte, jak se určuje věk stromu? Věk se určuje na základě letokruhů, které lze vidět na pařezích stromů. Co kruh, to jeden rok života stromu.
- Encyklopedie
- Vycházka nebo vzorek skutečného odřezku z pařezu, kde se mohou pokusit spočítat jeho věk.
- PL: Děti se pokusí spočítat letokruhy na nakreslených stromech.
- Výtvarné činnosti: letokruhy – voskovka a vodová barva.
- Čím dýcháme my a čím stromy? Čím pijí stromy? Jak poznáme, kolik je stromu let?
- TV: Kořen, kmen, koruna – kořeny. Děti se pohybují volně po prostoru, zvuk bubínku zastaví pohyb dětí. Následuje jeden z pokynů: kořen – kmen - koruna.
- Báseň: Roste v kouzelné zahrádce - hledáme a objevujeme kruhové tvary kolem sebe
- HV: Jaké zvuky vydávají? Materiály se stanou hudebními nástroji a my nasloucháme odlišným zvukům při jemném úhozu lžičkou, hudebními dřívky.
- VV – víčka od PET lahví, kelímky od jogurtů, papírové krabičky, kartonové krabičky
- HV: „Třídíme odpad“ na melodii lidové písně „Prší, prší“

Den Romů

- Tradice, zvyky
- Písně
- Hry

Pálení čarodějnic

- Pohádka O perníkové chaloupce - soustředěný poslech, souvislé vyprávění dle obrázků, posloupnost
- PH: Na čarodějnici
- PH: Čáry máry
- PH Na bábu (obměna peška - dáme šátek)
- Rozcvičení ruky: Čarujeme na slova písně čarodějnice na koštěti
- Píseň: Ježibaba
- Čarodějnické vysvědčení – pohybové činnosti
- Výrobek: muška, čarodějnice, netopýr
- TV: Jak nakrmíš netopýra? Jak netopýr vidí svět? Jak netopýr spí?

Květen

Den matek

- Kde bydlíme, jak se o nás maminka stará, jak jí my pomáháme – rozhovor
- Činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny, život v rodině)

- Mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.) společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- Kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- Hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- PL domeček
- Báseň: Já mám mámu tuze krásnou - vytisknout pro každého a přilepit k dárku
- Píseň: Novák - Svět je nejhezčí...
- Výrobek: Motýlek s lízátkem, srdíčko

Povolání

- Pantomima
- Proč chodí dospělí do práce – význam
- Čím chceš být, až vyrosteš, co dělají tví rodiče
- Zdokonalování sebeobslužných činností - zip, knoflíky, tkaničky
- Pojmy: malý, větší, barvy, třídění- knoflíky
- Řazení, jemná motorika - provlékání provázku papírovým knoflíkem
- Slovo nadřazené, rozšiřování slovní zásoby - co potřebujeme ke které mu povolání.
- Jak se říká tomu, co nechce pracovat? Lench. Znáte některé z pohádek? Líný Honza
- DH: Na sochy
- PH: Cvičení s Míšou: Popelář, Hasič – možné využít i pro besídku ke Dni matek
- DH: Co se ztratilo? Prohlédnout, pak schovat - skutečnost či Kimova hra
- Hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- Námětové hry: Na prodavače...
- Tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání...
- V rámci tématu týdne „Povolání“ se zabýváme švadlenou, módními návrháři
- Co šije švadlena? Vytleskáváme slabiky ša-ty, kal-ho-ty... Co vše potřebuje pro svou práci? (Nůžky, látku, nit, jehlu, krejčovský metr, křidu, špendlíky). Jednotlivé pomůcky si můžeme i názorně ukázat.
- Zkoumáme různé druhy látek, dotýkáme se jich, obdivujeme vzory, jejich barevnost. Aby děti měly představu, jak vzniká látka a následně oblečení, přečteme si pohádku: Jak krtek ke kalhotkám přišel.
- PH: Na švadlenku
- Píseň: Ten dělá to a ten zas tohle, Dělní, Poštovský panáček

Včely

- Rozhovor, včelí společenství, úkol a rozdělení včel
- DH: Na čmeláky, včelky a královnu
- Rozcvičení ruky: prst za prstem
- PL: Dvojice - povolání včel v úle, opylování – cesta, pexeso
- PH: Včelky sbírají sosákem květiny různých barev – třídění, dlouhý nádech, výdrž (sosák - brčko, květiny - různé barvy z barevného papíru vyražené razničkou)

- Poslech, soustředění: Včela; Video: Včelí medvídci, Včelka Mája
- PH: Včelí roj (pochytej v časovém limitu co nejvíce včel)
- Hádanky
- Vyprávění o životě včely a popis stavby těla
- Pohybová simulační hra: Včelky sbírají pyl

Domáci a hospodářská zvířata

- Zvířecí rodinka, zvuky, kde žijí, čím se živí, důvod chovu
- Pohádka O kohoutkovi a slepičce
- Píseň: Povídala husa huse, Plavala husička po Dunaji, Skákal pes, Kočka leze dírou, Já mám koně, Když jsem já sloužil, 3 čuníci, Krávy, krávy, Naše kočka strakatá - poznej písně dle melodie bez textu
- Rozcvičení ruky: Vařila myšička kašičku
- Hádanky
- Opakování vědomostí o kočce: Jak se nazývá maminka (kočka), tatínek (kocour), děti (koťátka). Jaký zvuk vydávají, jak na ně voláme, co chytají?
- Přídavná jména: Jaká je kočka? – hladká, jemná, chlupatá, černá apod.
Popis vzhledu, vyjádření nálady zvukem – napodobení kočky smutné, hladové, veselé, zuřivé.
- Sluchová hra: Na mňoukavou kočku
- Sluchová hra: Kdo to je
- Pohádka: O koťátku, které zapomnělo mňoukat – děti napodobují hlasy jednotlivých zvířátek
- Didaktická hra: Kam zvířátka patří – vytvoření stanovišť (statek, dům), děti obrázky zvířat třídí, kam patří.
- Rozdělení na zvířata domácí (mazlíčci) a hospodářská (chovaná pro užitek).
- Diskuse o mazlíčcích – jmenování dalších domácích mazlíčků (hadi, želvy, křečci, rybičky, králíci). Jaká z nich mají srst a jaká ne?
- Hmatové zkoumání srsti – dotýkání se různých přírodních kožešin, vnímat rozdíly různých srstí (hladké, drsné, zbarvení)
- Jaký by to byl pocit dotýkat se srsti z papíru? – vytvoření vlastní zvířecí srsti

IV. OHENĚ

Oheň a léto nás zahřeje, pohodu nám dopřeje.

Léto

Pokusy:

- Zaměření slunečního paprsku pomocí lupy
- Pomocí zrcadel a baterky dostat paprsek přes třídu
- Hledání a křesání s křemenem
- Posvítit baterkou na zrcadlo a namířit na papír (pouštění prasátek)

- Zahřívání vody pomocí slunce
- Jaké jsou barvy ohně?

Činnosti:

- Rozhovor a myšlenkové činnosti
- Jak kdysi vznikl oheň a jaký měl pro pravěké lidi význam?
- Co vše nám přináší a bere?
- Je spíše užitečný, nebo nebezpečný?
- Čím lidé škodí pálením životnímu prostředí?
- Jak můžeme požáru zabránit?
- Tělesná a hudební výchova
- Orientace v prostoru – schovávání před bleskem
- Cvičení – protahování všech svalů – oheň
- Cvičení s reakcí na zvuk – hrom
- Honička „Hašení požáru“, kdy mají děti za kalhotami upevněné červené krepové ocásky představující oheň a dva hráči s modrým proužkem ztvárnující vodu je mají uhasit sebráním proužku.
- Výtvarná výchova: Oheň - kdy štětcem cákáme barvu

Červen

Den dětí

- Kolik dětí je vás doma, jaké máš kamarády, jak se chovají, nakresli je
- Hry a soutěže, každý je na něco šikovný

Na louce

- Ferda Mravenec, Broučci
- Chování ke zvířátkům
- Ekologie, beruška (vysvětlení pojmu, čím se zabývá; co ví děti o beruškách?)
- Sluníčko, sluníčko, Brouku, Leze, leze pavouček, Bum bác
- Vyber zvířátko, které začíná na b..., má zelenou barvu; živá a neživá příroda
- DH: Kdo se skrývá v trávě
- Pohybové hry: Broučí olympiáda
- Hledání a porovnávání: Jak si hrají malíři?
- Čtení úryvku Krásní motýli z knihy: Kolik je na světě krás (F. Nepil)
- Dramatické ztvárnění: Zrod motýla – vajíčka (sed na patách), housenky (plazení a kousání listů), zakuklení housenky (embryo poloha), motýl (roztáhnutí rukou).
- V jakého motýla by ses proměnil?

Moře

- Báseň: Výlet - ukazovačka, Kraul
- Píseň: Pod vodou - Svěrák, Uhlíř

- Rozcvičení ruky: Kraul, znak, prsa, motýlek
- DH: Až pojedu k moři, vezmu si s sebou... trénování paměti
- Co žije v řece, u řeky, v moři, u moře, ruka: kraul
- PH: Na rybičky
- Výrobek: sluníčko, sandály, loďka skládání
- Vzbuzení představ – určitě každý z nás má nějaké přání, kam by se chtěl jednou podívat
- Kam teče řeka?
- Diskuse o vodních dopravních prostředcích (vor, jachta, člun, kajak, loď, parník, ponorka, vodní skútr).
- Každý si vyrobí svoji kouzelnou lodičku, která ho po moři zaveze, kam si bude přát.

Léto – prázdniny

- Jak a kde je travíme
- Kde máme příbuzné- město, vesnice
- Stanování, hotel
- Cestování - letadlo, auto, počasí
- Co si sbalíme do kufru nebo tašky
- Případný odchod do školky

Pohádkové měsíce, to je naše tradice

- Četba, poslech pohádky, rozhovor, podněcování k řečové aktivitě, reprodukce, hlavní postavy, charakter postav, posloupnost, dramatizace, vybarvování, výrobek, písnička, celkové opakování a procvičování

Červenec

O veliké řepě

Neposlušná kůzlata

Smolíček Pacholíček

Zvířátka v domečku

Srpen

Budulínek

Karkulka

Hrnečku, vař!

O kohoutkovi a slepičce

Dlouhý, Široký a Bystrozraký

Otesánek

4. Celoroční metodický materiál

<http://vytvarna-vychova.cz/vesely-rok-s-pohadkami/>

<http://vytvarna-vychova.cz/veci-ktete-dobre-zname/>

<http://vytvarna-vychova.cz/vyrabime-s-detmi/>

<http://vytvarna-vychova.cz/jaro-leto-podzim-zima/>

5. Seznam zkratk:

aj.	- a jiné
apod.	- a podobně
atd.	- a tak dále
DH	- didaktická hra
HV	- hudební výchova
MŠ	- mateřská škola
např.	- například
PH	- pohybová hra
PL	- pracovní list
PK	- předškolní klub
popř.	- popřípadě
TV	- tělesná výchova
tzn.	- to znamená
VV	- výtvarná výchova

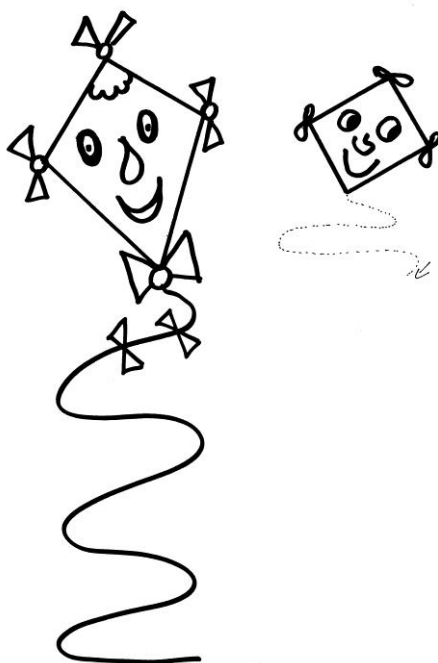
6. Přílohy

Ukázka pracovních listů dle jednotlivých měsíců:

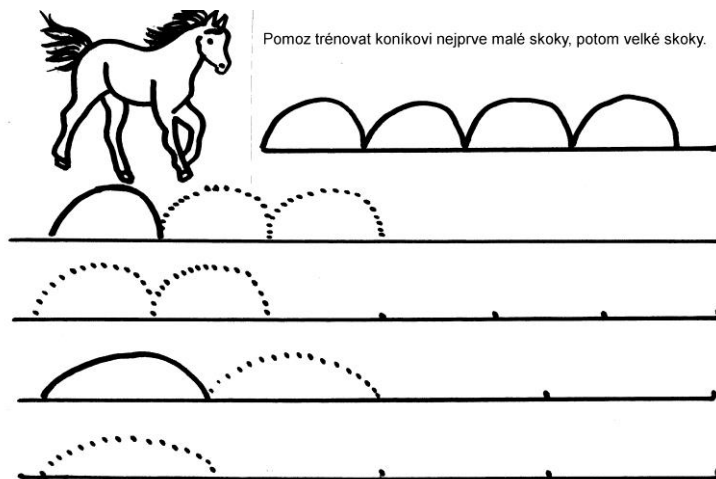
Září

Říjen

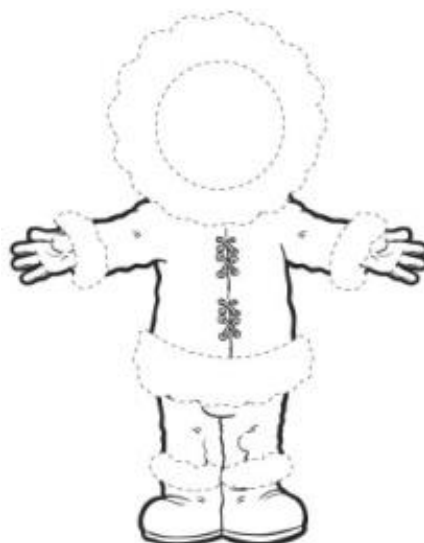
Listopad

Prosinec

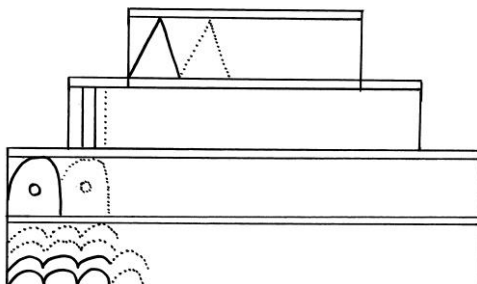

Leden

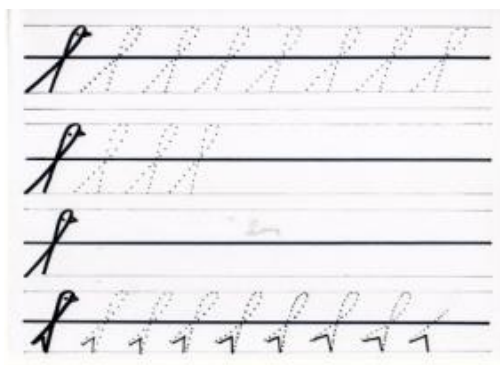

Únor

Pokračuj v řadě. Nahoru na dort nakresli tolik svíček, kolik máš let.

Březen

Duben

Květen

Červen

